

DECYZJA KOMISJI**z dnia 6 lutego 2006 r.****w sprawie wprowadzania programów badań na obecność ptasiej grypy u drobiu i dzikiego ptactwa w państwach członkowskich w 2006 r.***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 251)*

(2006/101/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Rady 90/424/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 20,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Decyzja 90/424/EWG ustanawia wkład finansowy Wspólnoty przeznaczony na podejmowanie środków technicznych i naukowych niezbędnych do udoskonalenia prawodawstwa wspólnotowego w dziedzinie weterynarii, a także do rozwoju edukacji i szkolenia w dziedzinie weterynarii.

(2) Sprawozdanie Komitetu Naukowego ds. Zdrowia i Dobrostanu Zwierząt z dnia 27 czerwca 2000 r. oraz opinia Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 20 września 2005 r. dotycząca gatunków dzikiego ptactwa zaleciły przeprowadzenie badań na obecność ptasiej grypy w stadach drobiu oraz u dzikiego ptactwa, w szczególności w celu określenia występowania zakażeń wirusem ptasiej grypy podtypu H5 i H7.

(3) Dyrektywa Rady 92/40/EWG z dnia 19 maja 1992 r. wprowadzająca wspólnotowe środki zwalczania grypy drobiu ⁽²⁾ określa wspólnotowe środki kontroli stosowane w przypadku wystąpienia ptasiej grypy u drobiu. Jednakże nie ustanawia ona systematycznych badań tej choroby u drobiu i dzikiego ptactwa.

(4) Decyzje Komisji 2002/649/WE ⁽³⁾, 2004/111/WE ⁽⁴⁾ i decyzja 2005/464/WE ⁽⁵⁾ zobowiązują państwa członkowskie do przedłożenia Komisji programów nadzoru dotyczących ptasiej grypy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 19. Decyzja ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 31).

⁽²⁾ Dz.U. L 167 z 22.6.1992, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 213 z 9.8.2002, str. 38.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 32 z 5.2.2004, str. 20. Decyzja zmieniona decyzją 2004/615/WE (Dz.U. L 278 z 27.8.2004, str. 59).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 164 z 24.6.2005, str. 52. Decyzja zmieniona decyzją 2005/726/WE (Dz.U. L 273 z 19.10.2005, str. 21).

(5) Decyzje Komisji 2002/673/WE ⁽⁶⁾, 2004/630/WE ⁽⁷⁾ i decyzja 2005/732/WE ⁽⁸⁾ zatwierdziły przedłożone przez państwa członkowskie programy badań ptasiej grypy u drobiu i dzikiego ptactwa dla określonych w tych programach okresów.

(6) Podczas tych badań wykryto obecność różnych podtypów wirusów H5 i H7 grypy ptaków o niskiej zjadliwości w kilku państwach członkowskich. Mimo że powszechne występowanie wirusów ptasiej grypy można uznać za raczej niskie, istotne jest kontynuowanie i udoskonalanie jej nadzoru, co pozwoli lepiej zrozumieć epidemiologię wirusów grypy ptaków o niskiej zjadliwości i zapobiec niekontrolowanej cyrkulacji wirusów w populacji drobiu. Wyniki badań przeprowadzonych w państwach członkowskich okazały się bardzo przydatne w monitorowaniu obecności podtypów wirusa ptasiej grypy, które mogłyby stanowić znaczące ryzyko, jeżeli mutowałyby w bardziej zjadliwą odmianę. Ponadto właściwe jest wzmocnienie nadzoru dotyczącego ptasiej grypy przy uwzględnieniu obecnej sytuacji związanej z tą chorobą w Europie. Łączna kwota wkładu Wspólnoty przeznaczona dla państw członkowskich na te działania powinna zapewnić zwiększony nadzór.

(7) Państwa członkowskie powinny zatem przedłożyć Komisji do zatwierdzenia programy badań na obecność ptasiej grypy, tak aby przyznana mogła zostać pomoc finansowa Wspólnoty.

(8) W odniesieniu do nadzoru nad dzikim ptactwem, powinny zostać uwzględnione wyniki prowadzonych obecnie przez EFSA i DG ds. Środowiska prac naukowych, jak tylko będą dostępne. Wyniki te zostaną również wykorzystane przy przeglądzie obecnej decyzji.

(9) Wszystkie gatunki dzikiego ptactwa występujące w środowisku naturalnym we Wspólnocie są objęte ochroną na podstawie dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁹⁾, dlatego przy nadzorowaniu ptasiej grypy należy wziąć pod uwagę wszystkie wymagania wymienionej dyrektywy.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 228 z 24.8.2002, str. 27. Decyzja ostatnia zmieniona decyzją 2003/21/WE (Dz.U. L 8 z 14.1.2003, str. 37).

⁽⁷⁾ Dz.U. L 287 z 8.9.2004, str. 7. Decyzja ostatnia zmieniona decyzją 2004/679/WE (Dz.U. L 310 z 7.10.2004, str. 75).

⁽⁸⁾ Dz.U. L 274 z 20.10.2005, str. 95.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 807/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 36).

(10) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łącucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Państwa członkowskie przedkładają w terminie do dnia 7 lutego 2006 r. do zatwierdzenia przez Komisję programy przeprowadzania badań na obecność ptasiej grypy u drobiu i dzikiego ptactwa zgodnie z Załącznikiem.

Artykuł 2

Wkład finansowy Wspólnoty w odniesieniu do środków określonych w art. 1 wynosi 50 % kosztów poniesionych w państwach członkowskich, przy maksymalnej całkowitej kwocie 2 000 000 EUR dla wszystkich państw członkowskich.

Artykuł 3

Maksymalne kwoty kosztów poniesionych na badania, które mają zostać zwrócone, nie przekraczają:

a) test ELISA:	1 EUR za test;
b) test immunodyszfuzji w żelu agarowym:	1,2 EUR za test;
c) test zahamowania hemaglutynacji (HI) na obecność H5/H7:	12 EUR za test;
d) test izolacji wirusa:	30 EUR za test;
e) test PCR:	15 EUR za test.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 6 lutego 2006 r.

W imieniu Komisji
Markos KYPRIANOU
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

PROGRAMY NADZORU DOTYCZĄCE OBECNOŚCI PTASIEJ GRYPY U DROBIU I DZIKIEGO PTACTWA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH W OKRESIE OD LUTEGO DO GRUDNIA 2006 R.**A. Cele, ogólne wymogi i kryteria dotyczące badań drobiu**

A.1. CELE

1. Określenie częstotliwości występowania zakażeń wirusem ptasiej grypy podtypu H5 i H7 u różnych gatunków drobiu poprzez powtórzenie poprzednich regularnych badań kontrolnych w zmodyfikowanej i bardziej ukierunkowanej formie.
2. Kontynuacja nadzoru dotyczącego obecności ptasiej grypy u dzikiego ptactwa pod kątem systemu wczesnego ostrzegania o szczepach ptasiej grypy, które mogłyby przejść z dzikiego ptactwa na stada drobiu.
3. Wzbogacenie wiedzy na temat zagrożenia ptasią grypą, jakie stanowią dzikie gatunki dla zdrowia zwierząt.
4. Wspieranie łączenia i integracji sieci osób oraz sieci weterynaryjnych na rzecz nadzoru dotyczącego grypy.

A.2. OGÓLNE WYMOGI I KRYTERIA

1. Pobieranie próbek nie trwa dłużej niż do dnia 31 grudnia 2006 r.
W odniesieniu do drobiu pobieranie próbek dla każdej kategorii drobiu obejmuje okres odpowiadający odnośnym okresem produkcyjnym.
2. Termin składania ostatecznych wyników badań upływa dnia 31 marca 2007 r.
3. Badanie próbek odbywa się w krajowych laboratoriach ds. ptasiej grypy (KL) w państwach członkowskich bądź w innych laboratoriach upoważnionych przez właściwe władze i pozostających pod kontrolą KL.
4. Wszelkie wyniki badań (zarówno serologicznych i wirusologicznych) przesyłane są do Wspólnotowego Laboratorium Referencyjnego ds. Ptasiej Grypy (Community Reference Laboratory, CRL) w celu sporządzenia zestawień. Należy zapewnić należyty przepływ informacji. CRL zapewnia wsparcie techniczne i przechowuje zwiększone zapasy odczynników diagnostycznych. W celu zapewnienia jednolitości CRL dostarcza do KL antygeny do wykorzystania w badaniach.
5. Wszystkie izolaty wirusa ptasiej grypy są przekazywane do CRL zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym. Wirusy podtypu H5/H7 zostają niezwłocznie przesłane i poddane standardowym badaniom charakterystyk (sekwencjonowanie nukleotydów/IVPI) zgodnie z dyrektywą 92/40/EWG. Ponadto CRL wymaga przesyłania próbek o nieznanym stężeniu analitu pobranych od ptaków z rzędu blaszkodziobych z wynikiem pozytywnym na obecność H5 lub H7 w celu stworzenia banku danych i ułatwienia rozwoju badań w przyszłości.

B. Badanie drobiu pod kątem ptasiej grypy

1. Wszystkie wyniki pozytywne są wstecznie poddane badaniu w gospodarstwie, a wnioski z badania są przedstawiane Komisji i CRL.
2. CRL dostarcza szczegółowe protokoły, które należy załączyć do materiałów przesyłanych do CRL, jak również tabele zgłoszeniowe do gromadzenia danych z badań. W tabelach tych są wskazane metody badań stosowane przez laboratorium. Dostarczone tabele służą do przedkładania wyników w formie pojedynczego dokumentu.
3. Próbkę krwi do badań serologicznych pobierane są od wszystkich gatunków drobiu, łącznie z tymi hodowanymi na wolnym wybiegu, przynajmniej od pięciu do dziesięciu ptaków (oprócz kaczek, gęsi i przepiórek) z każdego gospodarstwa, oraz z różnych kurników, jeżeli jest ich więcej niż jeden w danym gospodarstwie.
4. Pobieranie próbek jest rozłożone na obszarze całego państwa członkowskiego tak, by próbki można było uznać za reprezentatywne dla całego państwa członkowskiego, biorąc pod uwagę:

- a) liczbę gospodarstw, z których pobierane są próbki (oprócz kaczek, gęsi i indyków); liczba ta jest określona w taki sposób, aby zapewnić wyłonienie przynajmniej jednego zakażonego gospodarstwa, jeżeli odsetek ich występowania wynosi co najmniej 5 % przy 95 % przedziale pewności (patrz tabela 1); oraz
- b) liczba ptaków, od których pobierane są próbki w każdym gospodarstwie, jest określona w taki sposób, aby zapewnić 95 % prawdopodobieństwo wyłonienia co najmniej jednego zakażonego ptaka, jeżeli odsetek występowania seropozytywnych ptaków wynosi ≥ 30 %.
5. W oparciu o ocenę ryzyka oraz konkretną sytuację w danym państwie członkowskim, system pobierania próbek uwzględnia również:
- a) rodzaje produkcji i specyficzne dla nich zagrożenia są ukierunkowane na chów na wolnym wybiegu, hodowlę przyzagrodową i stada domowe z uwzględnieniem innych czynników, takich jak warstwy wielowiekowe, wykorzystanie wód powierzchniowych, stosunkowo dłuższy okres życia, obecność więcej niż jednego gatunku w gospodarstwie lub inne ważne czynniki;
- b) liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą indyków, kaczek i gęsi, z których zostaną pobrane próbki, jest określona tak, by zapewnić wyłonienie co najmniej jednego zakażonego gospodarstwa, jeżeli odsetek ich występowania wynosi co najmniej 5 % przy 99 % przedziale pewności (patrz tabela 2);
- c) jeżeli w państwie członkowskim znajduje się znaczna liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą zwierząt łownej, ptaków bezgrzebieniowych i przepiórek, są one włączone do programu. W odniesieniu do przepiórek badaniu poddawane są jedynie dorosłe zwierzęta reprodukcyjne (lub nioski);
- d) okres pobierania próbek jest zgodny z produkcją sezonową. Jednakże w stosownych przypadkach pobieranie próbek może być dostosowane do innych określonych na poziomie lokalnym okresów, w których obecność innych żywicieli drobiowych w danym gospodarstwie mogłaby stwarzać wyższe ryzyko wprowadzenia choroby;
- e) państwa członkowskie, które muszą pobierać próbki do badań pod kątem rzekomego pomoru drobiu celem utrzymania statusu kraju nieobjętego szczepieniem przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu zgodnie z decyzją 94/327/WE⁽¹⁾, mogą wykorzystać te próbki pobrane ze stad hodowlanych dla potrzeb nadzoru pod kątem przeciwciał H5/H7.

Tabela 1

Liczba gospodarstw, z których pobrane zostaną próbki dla każdej kategorii drobiu (oprócz gospodarstw zajmujących się hodowlą indyków, kaczek i gęsi)

Liczba gospodarstw dla każdej kategorii drobiu w każdym państwie członkowskim	Liczba gospodarstw, z których pobrane zostaną próbki
do 34	wszystkie
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Tabela 2

Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą indyków, kaczek i gęsi, z których pobrane zostaną próbki

Liczba gospodarstw w każdym państwie członkowskim	Liczba gospodarstw, z których pobrane zostaną próbki
do 46	wszystkie
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

⁽¹⁾ Dz.U. L 146 z 11.6.1994, str. 17.

C. Szczegółowe wymagania w zakresie wykrywania zakażeń podtypami H5 i H7 wirusa ptasiej grypy u kaczek, gęsi i przepiórek

1. Próbkę krwi do badań serologicznych są w miarę możliwości pobierane od ptaków trzymanyh na zewnątrz na polach.
2. Z każdego wybranego gospodarstwa do badań serologicznych pobieranych jest 40–50 próbek krwi.

D. Badanie dzikiego ptactwa pod kątem ptasiej grypy

D.1. OPRACOWANIE I REALIZACJA BADANIA

1. Niezbędna będzie współpraca z instytucjami zajmującymi się ochroną/obserwacją ptaków i stacjami obrączkowania. Pobieranie próbek jest w stosownych przypadkach przeprowadzane pod nadzorem personelu tych grup/stacji lub przez myśliwych.
2. Czynny nadzór nad żywymi lub upolowanymi ptakami skupia się na:
 - a) populacji gatunków dzikiego ptactwa stanowiących wysokie ryzyko, które można stwierdzić na podstawie:
 - i) pochodzenia i tras przelotów wędrownych;
 - ii) liczby osobników dzikiego ptactwa we Wspólnocie; oraz
 - iii) prawdopodobieństwa zaistnienia kontaktu z drobiem domowym;
 - b) określeniu miejsc zagrożonych na podstawie:
 - i) miejsc mieszania się dużej liczby ptaków migrujących z różnych gatunków, w szczególności z gatunków wymienionych w części F;
 - ii) sąsiedztwa gospodarstw drobiu domowego; oraz
 - iii) lokalizacji na trasach przelotów wędrownych.

Pobieranie próbek musi uwzględniać sezonowość obrazów wędrówek, które mogą się różnić między państwami członkowskimi, oraz gatunki ptaków wymienione w załączniku F.

3. Bierny nadzór nad padłym dzikim ptactwem skupia się przede wszystkim na nadmiernej śmiertelności lub istotnych ogniskach choroby:
 - a) wśród gatunków dzikiego ptactwa wymienionych w części F i innego żywego ptactwa mającego z nimi kontakt; oraz
 - b) w miejscach, o których mowa w pkt 2 lit. b) ppkt i).

Śmiertelność wielu gatunków w tym samym miejscu jest dodatkowym czynnikiem do uwzględnienia.

D.2. PROCEDURY POBIERANIA PRÓBEK

1. Do badań wirusologicznych pobiera się wymazy ze steków. Oprócz pierwszorocznych ptaków na jesieni, największe szanse powodzenia mogą stwarzać gatunki nosicieli o wysokiej podatności i zwiększonym kontakcie z drobiem (takie jak kaczki krzyżówki).
2. Poza wymazami ze steków lub świeżych odchodów pobiera się również próbki tkanek (mózgu, serca, płuc, nerek i jelit) dzikich ptaków padłych lub zastrzelonych w celu wyodrębnienia wirusa i wykrycia molekularnego (PCR). Badania technikami molekularnymi przeprowadzane są w laboratoriach mogących zapewnić jakość i stosujących metody zatwierdzone przez CRL ds. Ptasiej Grypy.

3. Próbkę pobiera się od różnych gatunków ptaków żyjących na wolności. Próbkę pobiera się głównie od ptaków z rzędu blaszkodziobych (ptactwa wodnego) i siewkowych (ptactwo brzegowe).
4. Wymazy zawierające odchody lub starannie zebrane świeże odchody pobiera się od dzikich ptaków usidlonych, złowionych lub znalezionych wkrótce po padnięciu.
5. Zezwala się na pobranie z tego samego miejsca i w tym samym czasie do 5 próbek od tego samego gatunku w formie łącznej próbki. W przypadku łącznego zbierania próbek należy zapewnić możliwość powtórnego zbadania pojedynczej próbki w przypadku uzyskania pozytywnego wyniku.
6. Należy zwrócić szczególną uwagę na przechowywanie i transport próbek. Jeżeli niemożliwe jest zagwarantowanie szybkiego przewiezienia do laboratorium w ciągu 48 godzin (środkiem transportu zapewniającym temperaturę 4 °C), próbki przechowuje się, a następnie przewozi w suchym lodzie w temperaturze - 70 °C (temperatury pomiędzy 4 °C a - 70 °C zaleca się jedynie w przypadku krótkiego czasu przechowywania i powinno się ich w miarę możliwości unikać).

E. Badania laboratoryjne

1. Badania laboratoryjne przeprowadza się zgodnie z procedurami diagnostycznymi mającymi na celu potwierdzenie choroby oraz diagnostykę różnicową ptasiej grypy określonymi w załączniku III do dyrektywy 92/40/EWG (łącznie z badaniem serum z kaczek i gęsi poprzez test zahamowania hemaglutynacji (HI)).
2. Jeżeli jednak przewidywane są badania laboratoryjne nie określone w dyrektywie 92/40/EWG ani nie opisane w Podręczniku norm testów diagnostycznych i szczepionek Międzynarodowego Biura Epizootii (OIE), wówczas państwa członkowskie przedkładając swój program do zatwierdzenia przez Komisję, dostarczają do CRL niezbędne dane potwierdzające.
3. Wszystkie pozytywne wyniki serologiczne są potwierdzane przez laboratoria krajowe ds. ptasiej grypy metodą zahamowania hemaglutynacji z użyciem wyznaczonych szczepów dostarczonych przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne ds. Ptasiej Grypy:

H5

- a) wstępne badanie z użyciem Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2);
- b) badanie wszystkich próbek pozytywnych za pomocą Duck/Denmark/64650/03 (H5N7) celem wyeliminowania reagującego antyciała N2;

H7

- a) wstępne badanie z użyciem Turkey/England/647/77 (H7N7);
- b) badanie wszystkich próbek pozytywnych za pomocą African Starling/983/79 (H7N1) celem wyeliminowania reagującego antyciała N7.

4. Wszystkie próbki pobrane podczas badania pod kątem ptasiej grypy wśród dzikiego ptactwa (rozdział D) są jak najszybciej, najpóźniej w terminie 2 tygodni, poddawane badaniu metodą PCR na obecność H5, a w przypadku pozytywnego wyniku jak najszybciej przeprowadzana jest analiza miejsca rozszczepu w celu ustalenia, czy mamy do czynienia z motywem DNA wysoce zjadliwej grypy ptaków czy grypą ptaków o niskiej zjadliwości.
5. Nie stosuje się nadzoru serologicznego pod kątem ptasiej grypy u dzikiego ptactwa.
6. Państwa członkowskie co dwa miesiące zgłaszają Komisji próbki, które podczas sprawowanego nadzoru dotyczącego obecności H5 i H7 u drobiu i dzikiego ptactwa uzyskały wynik pozytywny. Pozostaje to bez uszczerbku dla obowiązku państw członkowskich określonego w odpowiednich przepisach prawnych Wspólnoty dotyczącego natychmiastowego powiadomienia Komisji o przypadkach wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków niezależnie od żywiciela.

F. Tymczasowy wykaz gatunków dzikiego ptactwa stanowiących zwiększone ryzyko związane z ptasią grypą (*)

Nazwa łacińska	Nazwa w języku polskim
1. <i>Anser albifrons</i>	gęś białoczelna
2. <i>Anser fabalis</i>	gęś zbożowa
3. <i>Anas platyrhynchos</i>	krzyżówka (kaczka)
4. <i>Anas strepera</i>	krakwa (kaczka)
5. <i>Anas acuta</i>	różeniec (kaczka)
6. <i>Anas clypeata</i>	płaskonos (kaczka)
7. <i>Anas penelope</i>	świstun (kaczka)
8. <i>Anas crecca</i>	cyraneczka (kaczka)
9. <i>Anas querquedula</i>	cyranka (kaczka)
10. <i>Aythya ferina</i>	głowienka (kaczka)
11. <i>Aythya fuligula</i>	czernica (kaczka)
12. <i>Vanellus vanellus</i>	czajka
13. <i>Philomachus pugnax</i>	batalion
14. <i>Larus ridibundus</i>	śmieszka (mewa)
15. <i>Larus canus</i>	mewa pospolita

(*) Niniejszy wykaz nie ma charakteru wyczerpującego i służy jedynie wskazaniu gatunków wędrownych, które mogą stanowić większe ryzyko wprowadzenia ptasiej grypy do Wspólnoty. Wykaz ten należy stale aktualizować w oparciu o wyniki dostępnych badań naukowych.